

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

Факультет гуманітарних наук
Кафедра культурології

Марія Лігус

«ПЕРФОРМАНС У СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ»

Методичні рекомендації щодо викладання навчальної дисципліни

Київ НАУКМА 2026

УДК 1:130.2+3:316.7

Лігус, Марія. 2026. *«Перформанс у сучасній культурі»*. *Методичні рекомендації щодо викладання навчальної дисципліни*. НаУКМА.

«Перформанс у сучасній культурі» – авторська дисципліна, розроблена старшою викладачкою кафедри культурології НаУКМА, докторкою філософії з філософії М. В. Лігус. Ця дисципліна викладається в НаУКМА з 2024 року й входить до переліку вибіркових дисциплін професійної та практичної підготовки студентів, які навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю В12 «Культурологія та музеєзнавство».

Авторка: Лігус, докторка філософії з філософії, старша викладачка кафедри культурології Національного університету «Кієво-Могилянська академія»

Рецензенти:

Герчанівська Поліна Евальдівна, докторка культурології, професорка, завідувачка кафедри культурології Національного університету «Кієво-Могилянська академія»

Веселовська Ганна Іванівна, докторка мистецтвознавства, професорка, завідувачка відділу перформативних практик і сценічного мистецтва Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України.

*Ухвалено до друку Вченою радою факультету гуманітарних наук
Національного університету «Кієво-Могилянська академія» (протокол № 5 від 23 лютого
2026 р.)*

Зміст

Анотація	4
Загальний опис дисципліни	6
Тематичний план дисципліни	7
План лекційних занять	9
План семінарських занять	12
Література до курсу	17
Система й критерії оцінювання знань і вмінь студентів	20

Анотація

Перформанс постав у середині ХХ століття як синтетичний мистецький жанр, що підважив ідею класичного мистецького твору. Зростання його популярності сприяло утвердженню уявлення про перформанс як виключно мистецький феномен. Дисципліна «Перформанс в сучасній культурі» позиціонує сучасний погляд на явище перформансу, який не зводиться виключно до художнього виміру, а перформативність розглядає як сутнісну ознаку культури й комунікації. Мета цього курсу – продемонструвати багатоманіття проявів феномену перформансу в культурі.

Важливість викладання цього курсу обумовлена специфікою сучасного культурного поступу й дослідницьких установок: фокус на процесуальності явищ, повага до множинності культур та їхніх проявів, багатоголосся цінностей і переконань у суспільстві, стійкість і суспільна самоорганізація перед глобальними викликами (у порогових ситуаціях, наприклад, переживання війни українцями), співтворчість культурних діячів з метою суспільних змін, відкритість результатів культурних процесів, креативність драматизації досвіду і способів впливу на аудиторію. Усі ці загальносвітові тренди та їхні національні особливості важливо досліджувати, володіючи актуальним і доступним теоретичним інструментарієм, ба більше, розуміти, які зміни дискурсу гуманітарних наук вплинули на оформлення цих трендів. У цьому контексті продуктивною видається методологія перформансу, розвинута в межах перформансних студій. Цей міждисциплінарний напрям досліджень, що виник у США внаслідок перформативного повороту в 1970-1980-ті рр. й інституціалізувався у багатьох країнах світу, в Україні протягом останніх років дедалі стає предметом наукового зацікавлення.

Навчальна дисципліна «Перформанс у сучасній культурі» є авторською культурологічною перспективою перформансних студій, а також практичним втіленням мого дисертаційного дослідження, присвяченого концептуалізації перформансу як комунікативної події. У ньому перформанс уперше було розглянуто як рефлексійний акт самопрезентації, відкрити і креативну подію комунікації у різних соціокультурних контекстах (мистецтві, політиці, гуманітарній освіті). Методичні рекомендації до викладання цієї дисципліни пропонуються як база для пропедевтичного висвітлення проблематики культурного перформансу та методології його досліджень. Засади викладання

цієї дисципліни збігаються із принципами, на яких ґрунтуються перформансні студії:

- предметом дослідження є практика та взаємодія, що концептуалізується за допомогою поняття перформансу;
- перформанс розуміється як дія, що відбувається у публічному просторі й спрямована на подолання усталених меж і норм;
- дослідження перформансу, як і сам перформанс, ніколи не є нейтральним через включеність дослідника чи учасників перформансу в певну культуру, їхню залученість до життя конкретної спільноти;
- теорія перформансу не є універсальною, а отже, його дослідження завжди інтеркультуральні.

Рекомендовані тематика та методи проведення лекційних і семінарських занять мають заохотити студентів до освоєння матеріалів курсу й застосування методології перформансу до предметів власного дослідження. Зокрема, завдання, запропоновані до семінарських занять, передбачають креативний підхід до їхнього виконання з тем, самостійно обраних студентами.

Загальний опис дисципліни

Дисципліна «Перформанс у сучасній культурі» є дисципліною вільного вибору студентів бакалаврських програм і важливим доповненням до циклу дисциплін професійної і практичної підготовки з «Культурології та музеєзнавства», а також інших гуманітарних спеціальностей. Курс презентує актуальний погляд на культуру як складну систему перформативних практик і дій, що осмислюються як події комунікації. У курсі культурний перформанс розглядається не лише як культурний феномен та інструмент презентації і трансформації культури, але й теоретичний інструмент її дослідження.

Мета курсу – ознайомити студентів із дослідженнями сучасної культури крізь призму культурного перформансу як методологічної альтернативи концептуалізації культури як тексту.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- продемонструвати складність і багатовимірність явища і поняття культурного перформансу та актуальність перформансу як методології дослідження культури;
- висвітлити культурологічні підходи до концептуалізації феномену культурного перформансу;
- визначити конститутивні риси і комунікативні функції культурного перформансу;
- ознайомити студентів із методологією перформансу для аналізу актуальних феноменів і тенденцій різних публічних сфер (мистецтва, політики, гуманітарної освіти тощо) українського та інших національних культурних просторів.

Результатами навчання для слухачів курсу є:

- розуміння багатовимірності явища культурного перформансу, його комунікативних рівнів і вимірів;
- знання культурологічних концепцій культурного перформансу;
- уміння застосувати методологію культурного перформансу в аналізі соціокультурних феноменів національної і світових культур;
- розвиток навичок планування і презентації культурних проєктів;
- розвиток навичок публічного виступу та рефлексії.

Тематичний план дисципліни

Тематичний план дисципліни «Перформанс у сучасній культурі» складають три теоретичні блоки:

- 1 – Перформативний поворот у дослідженні культури;
- 2 – Культурологічні підходи до концептуалізації культурного перформансу;
- 3 – Перформанс у культурному просторі.

Перший теоретичний блок «Перформативний поворот у дослідженні культури» присвячено окресленню поняття перформансу, поясненню витоків і основних положень теорій культурного перформансу, а також процесу інституціалізації цього напрямку наукових досліджень. Перформативний поворот розглядається як один з багатьох культурних поворотів (змін дискурсу) в гуманітарних науках другої половини ХХ століття, визначаються його наслідки для дослідження культури, а також теоретичні принципи перформансних студій.

У межах другого теоретичного блоку «Культурологічні підходи до концептуалізації культурного перформансу» розглядаються репрезентативний, презентаційний і прагматичний підходи до визначення культурного перформансу, приділяється увага розрізненню понять перформансу й перформативності, зокрема, крізь призму концепції гендеру Джудіт Батлер, а також викладається авторська концепція культурного перформансу як комунікативної події. У цьому контексті, розглядаються магістральні підходи до визначення комунікації та прояснюється специфіка культурного перформансу як платформи для висловлення й передачі інформації, взаємного обміну досвідом, колективного обговорення намірів, переконань, актуалізації цінностей, а також соціальної трансформації через перегляд соціальних і культурних норм.

Фокусом занять у межах третього теоретичного блоку дисципліни «Перформанс у культурному просторі» є прояви перформансу та перформативні практики у різних публічних сферах культурного простору: мистецтві, політиці, освіті й роботі з культурною пам'яттю. У лекціях цього блоку висвітлюється, як суспільні контексти реалізації перформансу проявляють його різні конститутивні ознаки, зокрема, образно-символічну наповненість, сценарну визначеність і трансформаційний потенціал. Зрештою, перформанс визначається як спільна соціальна дія і подія комунікації, що є важливим способом формування і зміни публічного простору.

1	Перформативний поворот у дослідженні культури.	2 год.
2-7	Культурологічні підходи до концептуалізації культурного перформансу.	12 год.
2	Перформанс як виконання (Е. Гофман і Р. Шехнер).	
3	Антропологія культурного перформансу В. Тернера.	
4	Культура як перформанс за Е. Фішер-Ліхте.	
5	Перформанс і перформативність у гендерних студіях.	
6	Культурний перформанс у «сильній програмі» культурної соціології Дж. Александера.	
7	Культурний перформанс як комунікативна подія.	
8-11	Перформанс у культурному просторі.	8 год.
8	Перформативність мистецтва і мистецтво перформансу.	
9	Політичний перформанс: перформанс влади і перформанс протесту.	
10	Перформативні виміри академічної і публічної гуманітаристики.	
11	Перформанс і культурна травма: конструювання і шляхи подолання.	

Ключові поняття: перформанс, перформативний поворот, комунікація, подія, самопрезентація, рефлексійність, креативність, лімінальність, культурна соціологія, актори, колективні уявлення, засоби символічного виробництва, аудиторія, мізансена, соціальна влада, перформативний успіх, культурна травма.

План лекційних занять

1. Вступ. Перформативний поворот у дослідженні культури: від тексту до перформансу.

- Феномен повороту в гуманітаристиці ХХ ст. Перформативний поворот.
- Що таке перформанс?
- Перформансні студії як дослідницький напрям.
- Перформанс як культурна практика й дослідницька методологія.
- Підходи в дослідженні культурного перформансу.

2. Репрезентаційний підхід Ервіна Гофмана і Річарда Шехнера в дослідженні культурного перформансу.

- Поняття репрезентації.
- Драматургія соціальної взаємодії за Е. Гофманом.
- Перформанс як управління враженнями за Е. Гофманом.
- Концепція культурного перформансу Р. Шехнера.
- Рефлексія: переваги й недоліки репрезентаційного підходу.

3. Культура як перформанс за Ерікою Фішер-Ліхте.

- Презентаційний підхід у дослідженні перформансу.
- Поняття спектаклю й перформативності.
- Перформативний поворот і нова естетика.
- Культура як перформанс.

4. Антропологія культурного перформансу Віктора Тернера.

- Ритуали переходу та поняття лімінальності.
- Учасники культурного перформансу як *communitas*.
- Рефлексійність і відкритий характер культурного перформансу.

5. Джудіт Батлер: перформативність гендеру.

- Перформативна суб'єктивність.
- Перформативність і прекарність.
- Поняття перформансу і перформативності.
- Рефлексія: чи вичерпна концепція Дж. Батлер?

6. Культурний перформанс у «сильній програмі» культурної соціології Джефрі Александера.

- Культурна соціологія vs соціологія культури.
- Поняття культурного перформансу.
- Структурні компоненти культурного перформансу.
- Критерії успішності культурного перформансу.

7. Культурний перформанс як комунікативна подія.

- Комунікація: передача інформації чи ритуал? Підходи до визначення поняття.
- Тілесний і вербальний виміри перформансної комунікації.
- Концепція виробництва присутності Г. У. Гумбрехта в контексті перформансних студій.
- Ознаки перформансу як комунікативної події.

8. Перформативність мистецтва і мистецтво перформансу.

- Performing vs performance: точки взаємодії перформансу й виконавських мистецтв.
- Витоки перформансної методології в інтерпретації музики.
- «Музикування» як подія комунікації.
- Перформативність кіномистецтва.

9. Політичний перформанс: перформанс влади і перформанс протесту.

- Перформативність політики.
- Політичний перформанс чи політичний спектакль?

- Перформанс як інструмент політичної боротьби.
- Революція Гідності як перформанс протесту.

10. Перформативні виміри академічної і публічної гуманітаристики.

- Гуманітарні *науки*: історія емансипації.
- Експлікаційна й перформативна моделі викладання гуманітарних дисциплін.
- Лекція-перформанс як викладацький формат.
- Перформативність публічної гуманітаристики.

11. Перформанс і культурна травма: конструювання і шляхи подолання.

- Поняття культурної травми.
- Конструювання культурної травми як перформативний процес.
- Перформативне осмислення колективних травм в сучасному українському мистецтві.

План семінарських занять

Курс «Перформанс у сучасній культурі» передбачає 4 семінарські заняття з інтерактивними форматами роботи, що охоплюють теми з трьох теоретичних блоків дисципліни.

Мета семінарських занять – поглибити, закріпити та систематизувати отримані на лекціях знання про культурний перформанс шляхом самостійного опрацювання рекомендованої літератури, культурологічного аналізу соціокультурної дійсності та оцінки можливостей її зміни з позиції культурних дієвців.

Завдання семінарських занять:

- поглибити розуміння студентами культурологічних концепцій культурного перформансу;
- навчитися застосовувати ці методології в аналізі перформативності історичних феноменів й актуальних культурних процесів;
- розробити концепцію власного культурного проєкту, який би поєднав теоретичні знання студентів з дисципліни та їхній власний практичний інтерес як майбутніх дієвців культурної сфери.
- розвинути навички рефлексії, проєктної та командної роботи і публічного виступу.

Формати семінарських занять:

1. Семінар-дискусія, що передбачає попереднє опрацювання студентами рекомендованої літератури й обговорення їхніх рефлексій на семінарі відповідно до окреслених питань.
2. Презентація і колективне обговорення індивідуальних письмових робіт кейс-стаді.
3. Пітчінг – коротка презентація концепції власних проєктів з подальшою колективною рефлексією.
4. Тест.

Семінар 1. Перформанс як метод і предмет дослідження культури.

Семінар проводиться у форматі обговорення заздалегідь визначених проблемних питань:

1. Витоки і теоретичні засади перформансних студій як дослідницького напрямку.
2. Характерні риси культурного перформансу (що є або може бути проаналізовано як культурний перформанс?).
3. Чи зникає перформанс сьогодні? (фокус – проблема документування і відтворення культурних перформансів). Чи суперечить документування, онлайн-формат, інша медіація ідеї перформансної взаємодії?

Основна література

1. Conquergood, Dwight. 2002. "Performance Studies: Interventions and Radical Research." *The Drama Review* 46, no. 2: 145-156.
2. Auslander, Philip. 2008. "Live and Technologically Mediated Performance." In *The Cambridge Companion to Performance Studies*, edited by Tracy C. Davis, 107-119. Cambridge University Press.

Додаткова література

1. Левченко, Олена. 2018. «Перформативність vs театральність в аспекті перформативного повороту». *Курбасівські читання* 13: 13-25.
2. Phelan, Peggy. 2005. *Unmarked. The Politics of Performance*. London and New York: Routledge, 146-166.
3. Schechner, Richard. 2013. "What is Performance?" In *Performance Studies: An Introduction*. 3d ed., 28-51. London and New York: Routledge.

Семінар 2. Презентація письмової роботи: кейс-стаді

Кейс-стаді – це аналіз культурного перформансу або перформативного потенціалу культурного феномену, застосовуючи методології теоретиків культурного перформансу, розглянутих у лекціях 2-7. В аналізі потрібно навести щонайменше 3 аргументи для демонстрації успішності чи неуспішності аналізованого перформансу. Критерії успіху також мають бути чітко визначені й аргументовані.

Приклади перформативних культурних подій та практик:

1. Соціально-політичні події/процеси:
 - a. Революції (Революція Гідності 2013-2014, Арабська весна 2010-х тощо).
 - b. Політичні дебати (Річарда Ніксона і Джона Кеннеді 1960 р., «Кухонні дебати» Нікіти Хрущова і Річарда Ніксона 1959 р.,

- Володимира Зеленського і Петра Порошенка 2019 р., Джозефа Байдена і Дональда Трампа 2024 р. тощо) та президентські кампанії (Б. Обама, Д. Трампа, П. Порошенка, В. Зеленського тощо).
- c. Акції учасників соціальних рухів, теракти.
 - d. Інші публічні події
2. Мистецькі перформанси: Марини Абрамович, Йозефа Бойса, Алана Капроу, Джона Кейджа, українських митців-перформерів Федора Тетянича, Василя Цаголова, Володимира Кауфмана, Анатолія Степаненка, Сергія Лиховида, Алевтини Кахідзе, групи Р.Е.П, Марії Куліковської тощо, кіно-, музичні перформанси.
 3. Перформативні практики у викладанні, спорті тощо.

Обсяг: 3-4 сторінки

Студенти завантажують свої індивідуальні письмові роботи на електронну платформу дистанційного навчання до проведення семінарського заняття.

Основна література

1. Alexander, Jeffrey C. 2004. «Cultural Pragmatics: Social Performance Between Ritual and Strategy» *Sociological theory* 22, no. 4: 527-573.
2. Fischer-Lichte, Erika. 2009. «Culture as Performance.» *Modern Austrian Literature* 42, no. 3: 1-10.
3. Goffman, Ervin. *The Presentation of Self in Everyday Life*. University of Edinburgh, Social Sciences Research Centre, 1959.
4. Lihus, Mariia. 2019. «Performance: social transformation through communication (Ukrainian perspective)». *European Philosophical and Historical Discourse* 5, no. 3: 75-81.
5. Schechner, Richard. 2013. *Performance Studies: An Introduction*. 3d ed. London and New York: Routledge.

Додаткова література

1. Лігус, Марія. 2018. «Музичний перформанс як форма комунікації». *Філософські проблеми гуманітарних наук* 28, № 2: 68-71.
2. Alexander, Jeffrey C. *Social Performance: Symbolic Action, Cultural Pragmatics, and Ritual*. Cambridge University Press, 2006.
3. Fischer-Lichte, Erika. 2008. *The Transformative Power of Performance. A New Aesthetics*. Trans. by Saskya Iris Jain. Routledge.
4. Snow, Peter. 2010. «Performing Society.» *Thesis Eleven* 103, no. 1: 78-87.

5. Turner, Victor. 1979. «Frame, Flow and Reflection: Ritual and Drama as Public Liminality.» *Japanese Journal of Religious Studies* 6, no. 4: 465-499.

Семінар 3. Пітчінг групових культурних проєктів

Етапи підготовки:

1. Об'єднання у команди по 4-5 осіб.
2. Продумування теми, узгодження концепції культурного проєкту, спрямованого на розв'язання суспільної проблеми за допомогою медіуму перформансу.
3. Підготовка презентації PowerPoint з обґрунтуванням власної ідеї і сценарію реалізації проєкту.
Презентація має містити обґрунтування актуальності проєкту, його мету й завдання. Студенти визначають мізансцену, засоби символічного виробництва, цільову аудиторію, інноваційність проєкту та очікувані результати. У презентації студенти мають продемонструвати обізнаність у термінології та концепціях культурного перформансу, а також сучасному соціокультурному контексті.
4. Завантаження презентації PowerPoint на електронну платформу дистанційного навчання до семінарського заняття.
5. Пітчінг культурного проєкту командою на семінарському занятті.

Семінар 4. Тест на платформі DistEdu за темами лекцій та семінарів курсу.

Приклади тестових питань

1. Так чи ні?

Перформансні студії – напрям гуманітарних досліджень, що виник у 1990-х рр. в Європі (передусім в Німеччині та Франції) на базі методології культурної антропології.

2. Оберіть декілька правильних відповідей.

Ключові поняття перформансної теорії за Ерікою Фішер-Ліхте:

- А) гендерна ідентичність
- Б) лімінальність
- В) співприсутність
- Г) репрезентація
- Ґ) прагматичний успіх

- Д) аутопоезис
- Ж) спектакль
- З) фрейм
- Г) засоби символічного виробництва

3. Оберіть одну правильну відповідь.

В основі якої моделі викладання лежить «мистецтву дистанції» (педагогічний міф)?

- А) експлікаційна
- Б) перформативна
- В) екзистенційна

4. Встановіть відповідність.

Встановіть відповідність між дослідниками та їхніми визначеннями культурного перформансу.

1. Еріка Фішер-Ліхте	А. Сукупність дій індивіда (свідомих або ні) обмеженої тривалості, що представляють певну соціальну роль і впливають на оточуючих.
2. Ервін Гофман	Б. Фізична й символічна взаємодія акторів та аудиторії, в якій актори демонструють свої навички, щоб викликати петлю зворотної реакції в аудиторії.
3. Джефрі Александер	В. Соціальна дія, спрямована реалізувати певний сценарій для переконання інших і досягнення суспільної інтеграції та консенсусу.
4. Віктор Тернер	Г. Втілена рефлексія у лімінальній події.

Додаткові творчі завдання в межах курсу

1. Написати рецензію на відвіданий мистецький перформанс.
2. Взяти інтерв'ю у перформера, на основі якого написати наукове есе.
3. Розробити план лекції-перформансу на тему дослідницького інтересу студента.
4. Створити інфографіку до будь-якої теми в межах дисципліни.
5. Розробити план екскурсії Києвом чи будь-яким іншим містом з елементами перформансу на «зупинках» маршруту.

Література до курсу

Основна література

1. Левченко, Олена. 2018. «Перформативність vs театральність в аспекті перформативного повороту». *Курбасівські читання* 13: 13-25.
2. Лігус, Марія. 2023. «Перформативні виміри академічної і публічної філософії». *Наукові записки НАУКМА. Історія і теорія культури* 6: 57-64.
3. Alexander, Jeffrey C. 2004. «Cultural Pragmatics: Social Performance Between Ritual and Strategy» *Sociological theory* 22, no. 4: 527-573.
4. Auslander, Philip. 2008. "Live and Technologically Mediated Performance." In *The Cambridge Companion to Performance Studies*, edited by Tracy C. Davis, 107-119. Cambridge University Press.
5. Butler, Judith. 1993. *Bodies that Matter: On the Discursive Limits of "Sex"*. Routledge.
6. Carey, James. 1989. «A Cultural Approach to Communication.» In *Communication as Culture: Essays on Media and Society*, 13-36. Boston: Unwin Hyman.
7. Conquergood, Dwight. 2002. "Performance Studies: Interventions and Radical Research." *The Drama Review* 46, no. 2: 145-156.
8. Fischer-Lichte, Erika. 2009. «Culture as Performance.» *Modern Austrian Literature* 42, no. 3: 1-10.
9. Goffman, Ervin. *The Presentation of Self in Everyday Life*. University of Edinburgh, Social Sciences Research Centre, 1959.
10. Kirshenblatt-Gimblett, Barbara. 2004. «Performance studies.» *The Performance Studies Reader*, Routledge: 43-56.
11. Lihus, Mariia. 2019. «Performance: social transformation through communication (Ukrainian perspective)». *European Philosophical and Historical Discourse* 5, no. 3: 75-81.
12. McCormick, Lisa. 2006. «Music as Social Performance.» In R. Eyerman and L. McCormick (eds.) *Myth, Meaning, and Performance: Toward a New Cultural Sociology of the Arts*, 121-144. Paradigm Publishers.
13. Phelan, Peggy. 2005. *Unmarked. The Politics of Performance*. London and New York: Routledge.
14. Schechner, Richard. 2013. *Performance Studies: An Introduction*. 3d ed. London and New York: Routledge.
15. Turner, Victor. 1991. *The Ritual Process: Structure and Antistructure*. Ithaca, New York: Cornell University Press.

Додаткова література

1. Абрамович, Марина. 2018. *Пройти крізь стіни*. Переклад Олександра Михеда. Київ: ArtHuss.
2. Брюховецька, Ольга. 2024. «Картографування поворотів: від лінгвістичної моделі до "метафізики присутності"». *Наукові записки НаУКМА. Історія і теорія культури* 7: 11-23.
3. Зонтаг, Сьюзен. 2023. *Спостереження за болем інших*. Переклад Ярослави Стріхи. Київ: IST Publishing.
4. Кебуладзе, Вахтанг, і Андрій Богачов. 2017. «Філософія у публічному просторі: між академічністю й популярністю. Круглий стіл "Філософської думки"». *Філософська думка* 1: 6-27.
5. Лігус, Марія. 2018. «Музичний перформанс як форма комунікації». *Філософські проблеми гуманітарних наук* 28, № 2: 68-71.
6. Рансьєр, Жак. 2014. *Учитель-незнайко: п'ять уроків із розкріпачення розуму*. Київ: Ніка-Центр.
7. Станіславська, Катерина. 2015. «Сучасні перформативні практики: образотворчість чи театралізація? (На прикладі творчості Марини Абрамович)». *Культурологія* 15:154-160.
8. Alexander, Jeffrey C. *Social Performance: Symbolic Action, Cultural Pragmatics, and Ritual*. Cambridge University Press, 2006.
9. Alexander, Jeffrey C. 2004. "From the Depths of Despair: Performance, Counterperformance, and 'September 11'." *Sociological Theory* 22, no. 1: 88-105.
10. Alexander, Jeffrey. 2004. "On the Social Construction of Moral Universals: The 'Holocaust' from War Crime to Trauma Drama." In *Cultural Trauma and Collective Identity*, edited by Jeffrey C. Alexander, Ron Eyerman, Bernhard Giesen, Neil J. Smelser, and Piotr Sztompka. Berkeley, Los Angeles, and London: University of California Press.
11. Bishop, Claire. 2012. *Artificial Hells: Participatory Art and the Politics of Spectatorship*. London, New York: Verso.
12. Conquergood, Dwight. 1998. «Beyond the Text: Toward a Performative Cultural Politics.» In S. J. Dailey (Ed.), *The future of performance studies: Visions and revisions*, 25–36. Annadale, VA: National Communication Association.
13. Fischer-Lichte, Erika. 2008. *The Transformative Power of Performance. A New Aesthetics*. Trans. by Saskya Iris Jain. Routledge.

14. Frith, Simon. 1996. *Performing Rites: on the Value of Popular Music*. Cambridge: Harvard University Press.
15. Goehr, Lidia. 1994. "Political Music and the Politics of Music." *The Journal of Aesthetics and Art Criticism. The Philosophy of Music* 52, no. 1: 99–112.
16. Lagaay, Alice, and Holkenbrink, Jorg. 2016. «Performance in Philosophy/Philosophy in Performance: How Performative Practices Can Enhance and Challenge the Teaching of Theory.» *Performance Matters*, vol. 2, no. 1, 2016, pp. 78-85.
17. Lihus, Mariia. 2018. «Performance as a communicative process». *Вісник Львівського університету ім. Івана Франка. Серія: філософські науки* 20: 119-127.
18. McKenzie, Jon. *Perform or Else: From Discipline to Performance*. Routledge, 2002.
19. Petlevski, Sibila. 2014. «Beyond Identity: the Dynamic Self at the Intersection of Performance Philosophy and the Philosophy of Science.» *Interdisciplinary Description of Complex Systems* 12, no. 3: 187-209.
20. Small, Christopher. 1998. *Musicking. The Meanings of Performing and Listening*. Hanover and London: Wesleyan University Press.
21. Snow, Peter. 2010. «Performing Society.» *Thesis Eleven* 103, no. 1: 78-87.
22. Stojnic, A. 2017. «The Performance Studies Paradigm.» *TheMA: Open Access Research Journal for Theatre, Music, Arts* 6, no. 1-2: 1-10.
23. Turner, Victor. 1979. «Frame, Flow and Reflection: Ritual and Drama as Public Liminality.» *Japanese Journal of Religious Studies* 6, no. 4: 465-499.
24. Wulf, Christoph. 2010. «Education as Transcultural Education: A Global Challenge.» *Educational Studies in Japan: International Yearbook* 5: 33-47.
25. Wulf, Christoph. 2022. *Human Beings and Their Images. Imagination, Mimesis, Performativity*. London: Bloomsbury.

Система й критерії оцінювання знань і вмінь студентів

За результатами курсу студенти отримують максимальну кількість балів – 100. Зокрема, 20 балів – за участь у дискусії на першому семінарі, по 25 балів – за вчасно надіслану й презентовану на другому семінарі індивідуальну письмову роботу (кейс-стаді) та за презентацію групового культурологічного проекту, в якому перформанс осмислюється як інструмент соціальної інтервенції. Максимально 30 балів студенти отримують за виконаний тест на онлайн-платформі дистанційного навчання протягом четвертого семінарського заняття. Залік як форма підсумкового контролю проводиться за результатами виконаних студентом завдань, визначених програмою навчальної дисципліни.

№	Назви виду роботи, способи набуття знань	Кількість робіт	Максимум балів за заняття/вид роботи
1.	Семінар 1	1	20
2.	Семінар 2. Індивідуальна письмова робота (кейс - стаді)	1	25 (18 – письмова робота, 7 – виступ на семінарі)
3.	Семінар 3. Презентація групового проекту	1	25 (18 – презентація PPT, 7 – виступ на семінарі)
4.	Тест	1	30
5.	Додаткове творче завдання	1	10
	Підсумкова оцінка		100 балів

Вимоги та критерії оцінювання

Форми оцінювання	К-ть балів за 1 вид роботи	Критерії оцінювання
Відповідь на семінарі	20	Відповідь студента чітка та послідовна, має вичерпне теоретичне обґрунтування, ілюстрована прикладами. Студент чітко висловлює й аргументує власне бачення обговорюваних питань.
	10-19	Відповідь студента послідовна, але не вичерпна, зокрема, студент не апелює до рекомендованої літератури, або прикладів, або не наводить достатніх

		аргументів.
	4-9	Відповідь студента недостатньо аргументована, студент у своїй відповіді не спирається на рекомендовані джерела або відтворює факти чи твердження з цих джерел без розуміння і власної інтерпретації.
Індивідуальне завдання (кейс-стаді), презентація проєкту	25	Індивідуальне (письмове) завдання/ презентація групового проєкту демонструє розуміння студентом/ми теми, системність підготовки до написання тексту, що має чітку послідовну структуру з дотриманням правил академічної доброчесності.
	10-24	Завдання виконане частково. Зокрема, йому бракує логічності, системності, аргументованості, розуміння теми, аналітичності, логічної структури.
	0	Завдання виконане з порушенням правил академічної доброчесності.
Тест	30	Контроль засвоєння знань у вигляді експрес-опитування до тем лекцій (1-11) і семінарів (1-4) передбачає виконання спеціального тесту упродовж фіксованого проміжку часу. Експрес-опитування покликане перевірити рівень засвоєння знань, опрацювання обов'язкової літератури.

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамени	Залік	
91–100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81–90	Добре		B (дуже добре)
71–80			C (добре)
66–70	Задовільно		D (задовільно)
60–65			E (достатньо)
30–59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
0–29			F (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)